

som i begge Tilfælde spekulerede forkert. Den anden Lejr er den, hvor Socialdemokratiet har opelsket en Fagforeningsmoral og en Laugsaand, der er i aabenbar Strid med den økonomiske Virkelighed, vi lever under, og som det derfor i Længden er umuligt at opretholde. Det er disse to Lejre, der nu finder hinanden paa Selvpogivelsens Grund. Det vilde være bedre for hele vort Samfund, om Kapital og Arbejde vilde søge at finde hinanden paa et andet Grundlag, maaske ikke saa behageligt i Øjeblikket, men det eneste Grundlag, der kan bære dem ind i Fremtiden, det Grundlag, at de blev konkurrencedygtige. Det er den eneste Mulighed. Alt det andet fører kun ud i Selvpogivelsens Haabløshed.

Det ærede Medlem Hr. Borgbjerg holder ikke af, at nogen beskylder ham for at være Protektionist; det er noget, han meget vil have frabedt sig; han ønsker sin Tilslutning til det ærede Medlem Hr. Drachmanns Repressalierpolitik opfattet som Udslag af en varm og oprigtig Interesse for Landbrugseksportens Fremgang og intet andet. Jeg maa sige, jeg hilser denne Interesse for Landbrugseksporten og denne Anerkendelse af dens Betydning med saa meget større Glæde, som det forekommer mig, at det ærede Medlem ikke altid tidligere har fundet saa veltalende Udtryk for denne Følelse, som han fandt forleden Aften. Jeg mindes for ikke ret længe siden en Situation, hvor nogle faa Hundrede Havnearbejdere søgte at standse hele denne Indtægtskilde for Landet. Den Gang savnede jeg det ærede Medlems Interesse for Landbrugseksporten. Det forekommer mig ogsaa, at jeg har set det Blad, som det ærede Medlem er Redaktør af, anstille nogle mærkelige nationaløkonomiske Betragtninger, hver Gang Smørprisen bevæger sig et Par Øre op eller ned. Under det store Prisfald, som vort Land maatte tage imod paa dets vigtigste Indtægtskilde i 1920—21, erindrer jeg ikke, at det ærede Medlem udtalte alvorlige Bekymringer for denne Eksport. Derimod tager jeg ikke fejl i, at det ærede Medlem Gang paa Gang, naar Smørprisen steg nogle faa Øre, har udtalt sin Beklagelse over, at noget saadant kunde finde Sted, skønt Forholdet jo er det, at hver Øres Stigning i Smørprisen betyder i Løbet af et Aar 1 Mill. Kr. mere i Nettoindtægt for hele vort Samfund. Men sent er bedre end aldrig, og det ærede Medlem skal ikke dadles for, at han nu har faaet Øje for

vort Landbrugseksports Betydning for hele vort Samfund.

Men jeg tror, det ærede Medlem gør sig skyldig i en Fejltagelse, naar han tror, at den aktive Handelspolitik, som han nu saa begejstret slutter sig til, er noget helt nyt, som aldrig har været prøvet før. Det ærede Medlems nationaløkonomiske Betragtninger, som vi har haft saa rig Lejlighed til at høre under denne Debat, er fuldstændig identiske med den merkantilitiske Politik, som Enevælden gennemførte her i Landet i det 18de Aarhundrede, og som gennemførtes med det Resultat, at først blev Landbrugseksporten — det drejede sig om Studeudførsel til Holland — fuldstændig ødelagt, og dernæst sygnede det økonomiske Liv hen, ogsaa i Byerne, skønt de var Genstand for Enevoldsregeringens særlige Bevaagenhed, og hele Landet blev efterhaanden bragt ned i en Armod og Demoralisation, som først den store Friehedslovgivning i Slutningen af Aarhundredet viste Vej ud af. Hvis det ærede Medlem Hr. Borgbjerg vil sætte sig ind i den enevældige Regerings nationaløkonomiske Synspunkt, vil han finde, at det netop er denne 200 Aar gamle Politik, han nu ønsker at genoplive.

Og naar det ærede Medlem Hr. Borgbjerg mener, at det vil blive let at faa Landboerne til at indse, at deres sande Vel varetages bedst igennem Repressalierpolitikken, er der ikke andet at sige dertil, end: det ærede Medlem faar jo prøve. Jeg er dog tilbøjelig til at tro, at det ærede Medlem vil blive skuffet ved dette Forsøg. Det er muligt, at det ærede Medlem ved at høre det ærede Medlem Hr. Pinstrup give Meddelelse om de daarlige Regnskabsresultater for Landbruget i 1921—22 har tænkt sig, at her maatte være en Misfornøjelse til Stede, som kunde udnyttes, og det ærede Medlem er jo vel øvet i at udnytte Misfornøjelse i agitatorisk Formaal. Men jeg tror, at det ærede Medlem vil lære, at Landbrugerne forstaar meget vel, at i det store og hele er det ikke Afsætningsmulighederne, det har været galt med. Saaledes som Forholdene er i Europa, har Afsætningsforholdene, Eksportforholdene her i vort Land tværtimod været relativt gunstige. Det, der har været i Vejen og er i Vejen, er de alt for høje Driftsomkostninger, dem, som det ærede Medlem vil fastholde eller yderligere forøge.

De ærede Medlemmer Hr. Borgbjerg, Hr. Drachmann og Hr. Rode var rørende enige i at fremhæve, at i den splinternye